

Kadernota 2019 – 2022

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	2
1. Inleiding	3
2. Ontwikkeling financieel perspectief	4
Huidige stand meerjarenbegroting	4
Uitwerking technische uitgangspunten	4
Saldo	8
3. Nieuwe programma indeling	9
4. Paragrafen	12
5. Beleidsindicatoren.....	13
6. Bijlagen	14
Bijlage 1 Ontwikkeling Algemene Uitkering.....	14
Bijlage 2 Taakvelden	15
Bijlage 3 Beleidindicatoren.....	17

1. Inleiding

De kadernota vormt de start van de P&C cyclus. De raad stelt hiermee het kader, waarmee hij sturing geeft aan het opstellen van de begroting door het college. Bij de begroting controleert de raad of de kaders uit de kadernota zijn gerespecteerd en stelt hij de definitieve kaders voor de uitvoeringsagenda van het volgend jaar vast. Bij de voor- en najaarsnota controleert de raad de uitvoering volgens de begroting en stelt waar nodig die begroting bij. Bij de jaarrekening ligt het accent volledig op de controlerende taak.

Deze kadernota wordt opgesteld in een periode na de verkiezingen en na een nieuw geïnstalleerde raad. Op het moment van schrijven van de kadernota zijn de onderhandelingen voor een nieuw college nog gaande en wordt deze kadernota voorbereid door een demissionair college.

Normaliter is de kadernota een beleidsinhoudelijke aftrap voor een verdere uitwerking in de begroting, waarbij nieuw beleid wordt uitgewerkt en de afweging wordt gemaakt voor intensivering van bestaand beleid. Gezien de coalitie-onderhandelingen achten wij het niet wenselijk dat in deze kadernota beleidskeuzes op voorhand worden uitgewerkt.

Deze kadernota is het vervolg op de basisinformatie voor de onderhandelingen, namelijk de Strategische agenda De Bilt 2030 en de burgemeestersbrief waarin tevens een meerjarig financieel perspectief is geschetst voor de periode 2019-2022 uit de meerjarenbegroting 2018. In die brief is een verwachting uitgesproken voor de toename van de algemene uitkering als gevolg van het Interbestuurlijk Programma. De baten hiervan zijn opgenomen in de maartcirculaire, welke basis is voor deze kadernota.

Tevens zijn de onvermijdelijke meerjarige effecten, zoals vermeld in de voorjaarsnota 2018, in deze kadernota opgenomen.

De maartcirculaire gaat nog niet in op het lastengedeelte van het Interbestuurlijk Programma. Ook de meicirculaire 2018 is naar verwachting nog zonder de uitwerking van dit programma. De Vereniging van Nederlandse Gemeenten is betrokken bij verder uitwerking en besluiten worden in de loop van het jaar verwacht.

Het meerjarenperspectief lijkt positief. Vooralsnog is namelijk wel bekend welke extra baten er de komende jaren als gevolg van dit programma bijkomen, echter het is nog onbekend welke lasten de beleidsintensivering en uitbreiding van taken als gevolg van het Interbestuurlijk Programma met zich mee brengen. Omdat we grote extra uitgaven verwachten, is gekozen voor een volledige reservering van het saldo. Deze noodzakelijke reservering wordt nog eens extra bevestigd door de bij het onderdeel risico's beschreven ontwikkelingen in het Sociaal Domein.

Naast de financiële kaders stelt de raad bij aanvang van de nieuwe raadsperiode het aantal beleidsprogramma's vast en over welke onderwerpen hij naast de verplichte paragrafen extra paragrafen met kaders wil samenstellen en wil worden geïnformeerd (financiële verordening op basis van artikel 212 Gemeentewet). Voor beide doen we in deze kadernota een voorstel.

2. Ontwikkeling financieel perspectief

Huidige stand meerjarenbegroting

	2019	2020	2021	2022
Begroting 2018	349.249	27.219	299.678	299.678
Startsaldo kadernota 2019	349.249	27.219	299.678	299.678

Uitwerking technische uitgangspunten

Algemene uitkering

Voor de berekening van de algemene uitkering in de kadernota 2019 verwerken wij de effecten van de circulaire tot en met de maartcirculaire 2018. Door het verschijningstijdstip van de kadernota is het niet mogelijk om de meicirculaire 2018 in deze nota te verwerken. In het jaar 2022 is een correctie aangebracht, omdat deze jaarschijf vanaf de kadernota 2019 geen kopie meer is van 2021. Verder is de Algemene Uitkering aangepast aan het verwachte prijspeil van 2019.

Ontwikkeling algemene uitkering	2019	2020	2021	2022
Voordeel maartcirculaire 2018 t.o.v. meicirculaire 2017	1.419.151	2.343.692	3.062.907	4.038.685
Aanpassing maartcirculaire naar prijspeil 2019	900.000	900.000	900.000	900.000
Voordelig effect op begrotingssaldo	2.319.151	3.243.692	3.962.907	4.938.685

Indexering

Voor de bepaling van de meerjarensaldi zijn de saldi per 1 maart 2018 als basis genomen. Vervolgens zijn de budgetten bijgesteld naar het prijspeil 2019. Hiervoor worden de budgetten geïndexeerd met het prijspeil van het Bruto Binnenlands Product, berekend door het Centraal Planbureau (CPB).

Prijsontwikkelingen budgetten

Het CPB publiceert jaarlijks vier ramingen. De belangrijkste twee zijn het Centraal Economische Plan (CEP) dat in het voorjaar verschijnt en de Macro Economische Verkenning (MEV), die elk jaar op Prinsjesdag wordt gepubliceerd. Qua prijsontwikkeling budgetten hanteren wij het Bruto Binnenlands Product uit de korte termijnraming voor de indexatie van de budgetten. Voor 2019 is het BBP 2,4%.

Loonontwikkeling

Voor het salarisniveau en de formatie gaan wij uit van de peildatum 1 januari 2018 en ramen wij de lasten op de maximale hoogte van de salarisschalen. De loonkosten indexeren wij op basis van de verwachte loonontwikkelingen voor 2019.

In februari 2018 hebben wij de begrotingsrichtlijnen ontvangen die zijn voorgeschreven door de Provincie Utrecht. De provincie stelt dat we integraal rekening dienen te houden met de budgettaire effecten van de in de meicirculaire genoemde loonstijgingen. Tijdens het opstellen van deze kadernota is de meicirculaire nog niet verschenen. Op dit moment is ook nog geen cao voor 2019, daarom indexeren wij de salariskosten voorlopig met het zelfde percentage als de prijsindex.

Verstrekke subsidies

Voor de verhoging van de verstrekke subsidies gaan wij uit van een mengpercentage voor loon- en prijsontwikkelingen. Voor prijsontwikkelingen hanteren wij een wegingscoëfficiënt van 0,5 vermenigvuldigd met het inflatiepercentage van het CEP. Voor loonaanpassingen is dit coëfficiënt 0,5 vermenigvuldigd met de verwachte loonontwikkelingen per 1 januari 2019. Aangezien de loonontwikkeling nog niet bekend is, indexeren wij de subsidies ook met de prijsindex.

Gemeenschappelijke regelingen

Op het moment van opstellen van deze kadernota is nog onvoldoende zicht op de ontwikkeling van de bijdragen van alle verbonden partijen. De keuze is daarom om de bijdragen te indexeren met de prijsindex van 2,4%.

Onroerende zaakbelasting (OZB)

Voor de verhoging van de OZB tarieven, de overige gemeentelijke belastingen en de leges zijn we uitgegaan van een jaarlijkse verhoging op basis van de inflatiecorrectie van het CPB (zie onder prijsontwikkelingen). Daarbij zijn we vooralsnog uitgaan van de totale opbrengst van het voorgaande jaar bij gelijkblijvend areaal. We werken dat verder uit in de begroting.

Toeristen- en forensenbelasting

De tarieven voor 2019 zijn gelijk aan het inflatiepercentage van 2018, namelijk 1,8%.

Overige heffingen (retributies)

Voor de tarieven afvalstoffenheffing, de rioolrechten, reinigingsrecht, lijkbezorgingsrechten, omgevingsvergunningen, overige leges en marktgeden hanteren wij het uitgangspunt van kostendekkendheid.

Prijs ontwikkeling	2019	2020	2021	2022
Prijsindex	410.000	410.000	410.000	410.000
Loonindex	370.000	370.000	370.000	370.000
verbonden partijen	550.000	550.000	550.000	550.000
Indexering subsidies	170.000	170.000	170.000	170.000
Indexering belastingen en heffingen	-270.000	-270.000	-270.000	-270.000
Nadelig effect op het begrotingssaldo	1.230.000	1.230.000	1.230.000	1.230.000

Rente

Uitgangspunt in deze kadernota is een ongewijzigde interne rekenrente van 1,5%. De rente die wij, met de richtlijnen uit de BBV-notitie Grondexploitatie toerekenen aan grondexploitaties is 2,9%. BBV-regelgeving schrijft voor dat we jaarlijks in de begroting een herberekening van de rentepercentages dienen uit te voeren.

Investerings

In het verleden werd in de kadernota een overzicht van de toekomstige investeringen opgenomen. Aangezien we uitgaan van een beleidsarme kadernota nemen we nu geen toekomstige investeringen op. De vervangingsinvesteringen die nodig zijn passen binnen begrote kapitaallasten. Een uitgewerkte lijst van de investeringen voor 2019 en verder nemen wij in de begroting 2019 op.

Autonome ontwikkelingen

Naast de ontwikkeling van het prijspeil en wensen voor nieuw beleid anticiperen wij ook op nieuwe investeringen en budgetontwikkelingen die voldoen aan de voorwaarden onvoorzien, onuitstelbaar en onvermijdelijk.

Afwijkingen bestaand beleid	2019	2020	2021	2022
Veiligheidsregio Utrecht (VRU)	149.000	78.000	78.000	78.000
Lokale veiligheid	124.000	124.000	124.000	124.000
Eerstelijnsloket Wmo	38.000	38.000	38.000	38.000
Formatie-uitbreiding gebouwenbeheer	80.000	40.000	0	0
Vastgoedbeheer gemeente-eigendommen (gebouwen)	119.000	119.000	60.000	30.000
Nadelig effect op begrotingssaldo	510.000	399.000	300.000	270.000

Zoals in de inleiding vermeld vermelden we in deze kadernota geen nieuw beleid of intensivering van bestaand beleid. Deze uitwerking volgt in de begroting 2019.

Voor de autonome ontwikkelingen herhalen we de relevante toelichting uit de Voorjaarsnota 2018.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De kadernota 2019 van de Veiligheidsregio Utrecht betekent voor de gemeente De Bilt een structurele stijging van de bijdrage met € 78.000 vanaf 2020. Dit heeft met name te maken met de cao-stijging van de lonen en de stijging van de pensioenpremie. In aanloop naar het nieuwe dekkingsplan is het noodzakelijk om te experimenteren met alternatieve manieren om de paraatheid te organiseren en te verbeteren. Daardoor is er een incidentele verhoging nodig van € 71.000 i.v.m. het experiment Multifunctionele Paraatheid Brandweer.

Lokale veiligheid

Volgens berekeningen van het Centrum voor Criminaliteitspreventie (CCV) van het ministerie van Justitie en Veiligheid, zou de formatie op veiligheid voor de gemeente De Bilt moeten bestaan uit 4 fte.

Met de thans beschikbare formatie kunnen de noodzakelijke werkzaamheden niet worden uitgevoerd. Hierdoor kan de continuïteit op strategische-, beleids- en uitvoerende werkzaamheden niet worden geborgd. Daarnaast spelen er met hoc veiligheidsvraagstukken die veel inzet vergen.

Vanaf 2019 is om die reden € 124.000 benodigd voor uitbreiding van personeel, hetgeen neerkomt op een uitbreiding van 1,5 fte.

Eerstelijnsloket Wmo

Voor de inzet van een expert/ketenregisseur veiligheid & zorg ten behoeve van een preventieprogramma binnen het Sociaal Domein is structureel 0,5 fte (€ 38.000) benodigd.

Formatie-uitbreiding gebouwenbeheer

In een door het college op 27 maart 2018 vastgesteld plan van aanpak voor herijking van het vastgoed beleid is een formatie-uitbreiding vereist voor 2019 en deels 2020 voor 1 fte (de kosten voor 2018 zijn gedekt binnen de exploitatie en om die reden niet genoemd in de voorjaarsnota).

Vastgoedbeheer gemeente-eigendommen (gebouwen)

Door vertraging in het afstoten dan wel hergebruiken van de verschillende gebouwen is er extra budget nodig voor gebouwgebonden kosten zoals gas, elektra, water, belastingen (€ 77.000) en lagere huurinkomsten (€ 42.000). Met het in het vorige punt genoemde plan van aanpak wordt nadere uitwerking gegeven aan het vastgoedbeheer, waarbij ook de financiële aspecten worden meegenomen. Vooralsnog zijn deze structureel, en in de laatste twee jaar dalend, in de kadernota opgenomen.

Risico's

Er is een aantal zowel positieve als negatieve risico's die wij niet in het saldo hebben verwerkt.

Interbestuurlijk Programma

Zoals in de inleiding is vermeld, gaat de maartcirculaire nog niet in op het lastengedeelte van het Interbestuurlijk Programma. Ook de meicirculaire 2018 is naar verwachting nog zonder de uitwerking van dit programma. De extra door het rijk beschikbaar gestelde gelden kunnen via cofinanciering aan specifiek te realiseren doelstellingen worden toegewezen waardoor de bestedingsvrijheid kan worden beperkt. Een nadrukkelijk voorbeeld hiervan is de klimaatbijdrage waarbij gemeenten niet alleen zorg hebben voor realisatie van de doelstellingen, maar daarvoor ook een financiële bijdrage krijgen opgelegd.

Veiligheidsregio Utrecht (VRU)

De VRU heeft in november 2016 besloten geen VRU-posten in eigendom te zullen overnemen. Dit betekent dat alle VRU-posten eigendom blijven van de gemeenten. Gezamenlijk met de VRU zijn afspraken gemaakt over de wijze waarop de gemeente deze locaties ter beschikking stelt en de kosten voor verdeling van onderhoud en gebruik. De posten worden aangepast of vernieuwd om aan de huidige eisen te voldoen. Deze VRU-posten worden binnen de gemeentelijke eigendommen verbijzonderd, dit is een ontvlechting die de nodige investeringen met zich mee brengt. Het is momenteel niet duidelijk wat de exacte financiële consequenties zullen zijn voor de gemeente.

Regionale ICT-Dienst Utrecht (RID)

In 2018 is besloten de RID verder te versterken. De RID ontwikkelt zich tot een "flexibele en servicegerichte leverancier van informatiseringsoplossingen voor de deelnemers". Daarvoor worden in 2018 extra kosten gemaakt. In de kadernota 2019 van de RID worden deze plannen verder omschreven. De structurele effecten zullen wij bij de onze begroting betrekken.

Omgevingswet

Op 1 januari 2021 treedt de Omgevingswet in werking. Daarvoor dienen de nodige inspanningen verricht te worden. In de programmabegroting 2018 hebben wij hiervoor, ook financieel reeds een doorkijk geboden. Voor de inzet in 2018 is budget beschikbaar gesteld. Voor 2019 en 2020 (en daarna) ligt het zwaartepunt op de verdere implementatie van de Omgevingswet en zal daaraan de nodige prioriteit, zowel in capaciteit als financiën, toegekend moeten worden. Waarbij als belangrijk uitgangspunt geldt dat het werk dat daarvoor gedaan moet worden, zo veel als mogelijk vanuit de eigen organisatie wordt opgepakt, om daarmee het leer- en verandereffect zo groot mogelijk te maken. Op basis van de te maken strategische keuzes en uit te werken ambities voor de toekomstige ontwikkeling van onze gemeente, de gewenste manier van werken en de inzichten met betrekking tot de voortgang van de Omgevingswet op landelijk niveau komen wij in de programmabegroting 2019 met een nader voorstel voor het noodzakelijke budget voor de verdere implementatie van de Omgevingswet vanaf 2019.

Sociaal domein

De komende jaren zullen bij ongewijzigd beleid de tekorten in het sociaal domein, en dan vooral in de jeugdhulp, verder oplopen. De Bilt is hierin niet uniek, vrijwel alle gemeenten worden hiermee geconfronteerd.

Gezien de resultaten op het Sociaal Domein in 2017 is de verwachting dat de reserve in 2018 ontoereikend is voor dekking van het tekort van 2018. De afgelopen jaren is deze reserve opgebouwd binnen de z.g. 'Chinese muur', waarin de ontvangen rijksmiddelen voor de taken binnen het Sociaal Domein zijn afgezonderd.

In de loop van dit jaar zal, op basis van een gedegen analyse, een voorstel aan u worden voorgelegd waarin maatregelen zijn opgenomen die moeten leiden tot beheersing van de kosten. Het college streeft hierbij naar goede balans tussen de inhoudelijke doelen (kwaliteit- en de toegankelijkheid van zorg) en de kostenbeheersing. Hoewel de mogelijkheden beperkt zijn, als gevolg van uitspraken van de rechter (hulp bij het huishouden), maatregelen van de rijksoverheid (het optrekken van de salarissen voor de hulpen bij het huishouden) en het feit dat de regelingen in het sociaal domein een open-eind karakter hebben.

De transformatie zoals die de afgelopen jaren is ingezet heeft tot inhoudelijk resultaten geleid maar heeft (nog) niet geleid tot een meetbare kostendaling. Bij nieuwe beleidsontwikkelingen (transformatie) zal de balans tussen inhoudelijk doelen en kostenbeheersing nadrukkelijk prioriteit krijgen.

Maatregelen in het Interbestuurlijk Programma (IBP) ten aanzien van het Sociaal Domein zullen naar verwachting leiden tot nieuwe nadelen voor gemeenten. Denk bijvoorbeeld aan de instelling van een abonnementstarief voor Wmo voorzieningen. Gemeenten worden slechts gedeeltelijk gecompenseerd voor het verlies aan inkomsten uit eigen bijdragen. We verwachten dat deze maatregel bovendien een aanzuigende werking zal hebben, met een nog groter nadeel voor de gemeente tot gevolg. Hiervoor worden gemeenten niet gecompenseerd.

Ander aspect is dat als gevolg van het onderbrengen van de decentralisatiegelden (Participatie, Jeugdwet en Wmo) in de Algemene Uitkering van het gemeentefonds de afzonderlijke decentralisatiegelden niet meer te bepalen zijn. Dit kan vooral voor de WSW en de participatiegelden consequenties hebben. Tot en met begroting 2019 is exact te bepalen hoeveel elke gemeente krijgt voor participatie en voor WSW en dus hoeveel elke gemeente beschikbaar stelt in RDWI-verband voor participatie. Per 2020 zullen we nog wel exact kunnen bepalen hoeveel geld we krijgen voor de WSW, maar niet meer voor participatie. Het is de vraag in hoeverre de ontschotting binnen de RDWI dan nog houdbaar is en hierover zullen tussen de RDWI-gemeenten nieuwe afspraken gemaakt moeten worden. We zullen uw raad hierover in de loop van het jaar informeren.

Algemene uitkering

De voeding van het gemeentefonds was voorheen afhankelijk van de Netto Gecorrigeerde Rijks Uitgaven (NGRU). Vanaf 2019 is de algemene uitkering afhankelijk van de totale rijksuitgaven. Wijzigingen in de rijksuitgaven hebben directe invloed op de omvang van het Gemeentefonds, zoals de negatieve effecten van het Gasbesluit. Daarmee is de algemene uitkering erg volatiel. Het is dan ook erg moeilijk te voorspellen wat de meicirculaire 2018 ons zal brengen.

Nieuwbouw scholen

De VNG adviseert gemeenten om de normbedragen voor de nieuwbouw van scholen eenmalig te verhogen met 40%. De reden hiervoor is dat de jaarlijkse indexering van de normbedragen over de afgelopen jaren de werkelijke prijsontwikkelingen in de markt niet goed blijkt te hebben gevolgd. Specifiek heeft het op de korte termijn wellicht consequenties voor de nieuwbouw Regenboog.

Saldo

Alle effecten bij elkaar genomen ontstaat het volgende meerjarenperspectief:

	2019	2020	2021	2022
Startsaldo kadernota 2018	349.249	27.219	299.678	299.678
Voordelig effect algemene uitkering	2.319.151	3.243.692	3.962.907	4.938.685
Nadeel loon- en prijsstijging	-1.230.000	-1.230.000	-1.230.000	-1.230.000
Nadeel autonome ontwikkeling	-510.000	-399.000	-300.000	-270.000
Te realiseren ombuiging/aframing kapitaallasten	-27.000	-27.000	-27.000	-27.000
Vrijval van in begroting 2018 uit voorzichtigheid gereserveerde middelen	558.145	373.177	433.874	433.874
Reservering voorzienbare reële risico's	-1.459.545	-1.988.088	-3.139.459	-4.145.237
Saldo Kadernota	0	0	0	0

Gezien de nog onbekende lasten als gevolg van de uitwerking van het Interbestuurlijk Programma en om bovengenoemde risico's te kunnen opvangen stellen wij voor om het positieve saldo van de kadernota en daarmee het aangekondigde voordelig effect op de algemene uitkering te reserveren en een nadere uitwerking hiervan in de begroting 2019 op te nemen. Tevens hebben wij de laatste tranche van de bezuinigingen op tractie verwerkt. Deze lopen wij op termijn in.

3. Nieuwe programma indeling

Achtergrond

Sinds de dualisering van het gemeentebestuur zijn gemeenten vrij in het samenstellen van hun eigen programmabegroting en de daarin te hanteren programma indeling. Voor de financiële informatie aan het Rijk, de provinciale toezichthouder, het CBS en de Europese Unie zijn de taakvelden en categoriale indelingen (Iv3, Informatie voorziening voor derden) noodzakelijk en volgens het BBV (Besluit Begroting en Verantwoording) verplicht. De raad stelt bij aanvang van de nieuwe raadsperiode het aantal beleidsprogramma's vast en over welke onderwerpen hij naast de verplichte paragrafen extra paragrafen met kaders wil samenstellen en wil worden geïnformeerd (financiële verordening op basis van artikel 212 Gemeentewet).

De programmabegroting ondersteunt de raad bij zijn kaderstellende, budgetbepalende en controlerende taken. Sinds een aantal raadsperiodes hanteert de gemeente De Bilt 15 programma's inclusief het onderdeel van de algemene dekkingsmiddelen, vennootschapsbelasting (Vpb) en de post onvoorzien.

Door verschillen in indelingen ontbreekt eenduidigheid van informatie en consistentie in presentatie. Daarnaast is het soms lastig om met de huidige taakveldindeling, die wettelijk omschreven staat, de toewijzing naar een afwijkende indeling te duiden.

In verschillende uitingen van de gemeente De Bilt komen we verschillende indelingen tegen, twee belangrijk te noemen afwijkingen ten opzichte van de huidige programma-indeling zijn:

- Infographic die gebruikt is in communicatie-uitingen voor de begroting met een indeling naar: Wonen en leefomgeving, Samenleving en Bestuur en Dienstverlening;
- De klassieke indeling naar domeinen die in de (beleidsrijke) kadernota gehanteerd werd: bestuurlijk domein, fysiek domein, sociaal domein en economisch domein

Vanaf 2017 is de wetgeving veranderd. Het BBV schrijft voor dat gemeente conform de nieuwe taakvelden inzichtelijk maakt hoe de baten en lasten zijn verdeeld en daarover op dat niveau verantwoording aflegt. Deze taakvelden zijn geclusterd naar hoofdonderwerpen en tevens bedoeld om onderlinge vergelijkbaarheid van gemeenten te realiseren.

De raad heeft eerder aangegeven dat ze graag zien dat de programma-indeling wordt herzien. De wens van de raad is om de (programma's in de) begroting toegankelijker en eenvoudiger te maken. Deze wens wordt ook onderbouwd door de rekenkamerbrief in het kader van "armchair auditing" van 8 maart 2018. Aan de wens die door de bewoners wordt geuit komen we al voor een groot deel tegemoet door de publicatie van onze infographic, waarbij we overigens hierboven hebben geconcludeerd dat de indeling van de uitgaven afwijkt van onze programma-indeling.

Voorstel nieuwe programma-indeling

Uitgangspunten voor een nieuwe indeling van programma's:

- Voldoen aan de BBV-wetgeving en informatieverstrekking via de taakvelden;
- Efficiënte bedrijfsvoering op administratieve inrichting;
- Voorwaarde is dat de taakvelden 1 op 1 in de programma's worden ondergebracht, clusters van taakvelden kunnen worden samengevoegd in één programma, maar taakvelden willen we niet splitsen over programma's, met uitzondering van het voorgeschreven overzicht algemene dekkingsmiddelen;
- Sturing op hoofdlijnen en programma's moeten materieel van aard en omvang zijn;
- Eénduidige informatieverstrekking richting raad en inwoners (begroting vs. kadernota vs. infographic over de begroting).

Op basis van deze inzichten en uitgangspunten is de nieuwe raadsperiode een goed moment om nieuwe programma-indeling voor te stellen die recht doet aan de huidige bezwaren en aan tegemoet komt aan de bevoegdheden van de raad. We stellen onderstaande programma-indeling met verwijzing naar de taakvelden voor, waarbij vooralsnog geen verdere clustering van taakvelden is aangebracht.

Het programmaplan, zoals de BBV ons voorschrijft, bevat:

- a.** de te realiseren programma's;
- b.** een overzicht van de algemene dekkingsmiddelen;
- c.** een overzicht van de kosten van overhead;
- d.** het bedrag voor de heffing voor de vennootschapsbelasting, en
- e.** het bedrag voor onvoorzien.

Het voorstel voor onderdeel a, de programma's luidt als volgt:

Programma Bestuur en ondersteuning

- 0.1 - Bestuur
- 0.2 - Burgerzaken
- 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden

Programma Veiligheid

- 1.0 - Veiligheid

Programma Verkeer, vervoer en waterstaat

- 2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat

Programma Economie

- 3.0 - Economie

Programma Onderwijs

- 4.0 - Onderwijs

Programma Sport, cultuur en recreatie

- 5.0 - Sport, cultuur en recreatie

Programma Sociaal Domein

- 6.0 - Sociaal Domein

Programma Volksgezondheid en milieu

- 7.0 - Volksgezondheid en milieu

Programma Volkshuisvesting en ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

- 8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

Een nadere toelichting (van het verplichte) Overzicht Algemene Dekkingsmiddelen:

0.5 - Treasury en Dividend

0.61 - OZB woningen

0.62 - OZB niet-woningen

0.63 - Parkeerbelasting

0.64 - Belastingen overig

0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds

0.8 - Overige baten en lasten

Dividend

Zie bijlage 2 voor een nadere specificatie van de hierboven benoemde hoofdclusters van taakvelden.

4. Paragrafen

Naast vaststelling van de programma-indeling stelt de raad bij aanvang van de nieuwe raadsperiode vast over welke onderwerpen hij naast de verplichte paragrafen extra paragrafen met kaders wil samenstellen en wil worden geïnformeerd (financiële verordening op basis van artikel 212 Gemeentewet).

De begroting bevat ten minste de volgende paragrafen, tenzij het desbetreffende aspect bij de provincie onderscheidenlijk gemeente niet aan de orde is:

1. lokale heffingen;
2. weerstandsvermogen en risicobeheersing;
3. onderhoud kapitaalgoederen;
4. financiering;
5. bedrijfsvoering;
6. verbonden partijen;
7. grondbeleid.

Niet wettelijk voorgeschreven is de paragraaf Subsidies op sociaal maatschappelijk terrein. Het college legt het subsidieprogramma jaarlijks voor aan de raad. We stellen voor om voor dit onderwerp geen aparte paragraaf meer op te nemen.

Gezien de opgave uit het Interbestuurlijk Programma en het programma-overstijgende karakter van het onderwerp duurzaamheid hebben wij de suggestie om hiervoor wel een paragraaf in de begroting en jaarstukken op te nemen.

5. Beleidsindicatoren

In 2017 is de Regeling beleidsindicatoren gemeenten inwerking getreden. Deze regeling schrijft beleidsindicatoren voor die gemeenten moeten opnemen in de programmabegroting en -verantwoording. De beleidsindicatoren zijn bedoeld om de maatschappelijke effecten van beleid toe te lichten en worden tevens gepubliceerd op waarstaatjegemeente.nl.

De set is gekoppeld aan de taakvelden, waarmee het belang van deze taakvelden en aansluiting op programma's benadrukt wordt.

De Vereniging van Nederlandse Gemeenten en het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties voeren regelmatig aanpassingen door, waarmee deze set dus aan wijziging onderhevig is. Zij kijken ook hoe ze de regeling in de toekomst beter aan kunnen laten sluiten op wensen uit de praktijk.

In het verleden zijn bij de programma's effect- en prestatie-indicatoren ontstaan, die inmiddels deels achterhaald zijn of niet meer goed aansluiten bij de huidige informatiebehoefte en beleidssturing. Wij stellen voor deze te schrappen en bij de nieuwe programma-indeling te starten met onderstaande set wettelijk verplichte beleidsindicatoren en met de indicatoren die zijn afgesproken voor publicatie op waarstaatjegemeente.nl. Daarmee ontstaat ruimte voor de raad om bij de begroting aanvullende indicatoren te formuleren, passend bij het ambitieniveau in de begroting 2019.

Zie bijlage 3 voor de lijst met wettelijke beleidsindicatoren.

6. Bijlagen

Bijlage 1 Ontwikkeling Algemene Uitkering

Ontwikkeling algemene uitkering	2019	2020	2021	2022
Stand meicirculaire 2017 (Begroting 2018) Algemene uitkering	35.001.577	35.166.224	35.183.930	35.183.930
Stand meicirculaire 2017 (Begroting 2018) Uitkering Sociaal Domein	12.013.419	12.018.468	12.057.382	12.057.382
Totaal	47.014.996	47.184.692	47.241.312	47.241.312
Stand maartcirculaire 2018 Algemene uitkering	36.469.226	37.558.316	38.294.699	39.270.461
Stand maartcirculaire 2018 Uitkering Sociaal Domein	12.358.361	12.339.895	12.353.984	12.322.041
Totale Algemene uitkering (maart circulaire 2018)	48.827.587	49.898.211	50.648.683	51.592.502
Stijging AU	1.467.649	2.392.092	3.110.769	4.086.531
Stijging uitkering SD	344.942	321.427	296.602	264.659
Totale stijging	1.812.591	2.713.519	3.407.371	4.351.190
Toegevoegd aan het SD	-344.942	-321.427	-296.602	-264.659
Toegevoegd aan het budget Wmo oud	-44.402	-44.295	-43.768	-43.770
Taakmutatie wet innovatie en kwaliteit kinderopvang	-3.402	-3.411	-3.400	-3.382
Brede impuls combinatiefuncties/buurt sportcoaches	-694	-694	-694	-694
Positief budgeteffect	1.419.151	2.343.692	3.062.907	4.038.685
Aanpassing maartcirculaire 2018 naar prijspeil 2019	900.000	900.000	900.000	900.000
Totaal positief budgeteffect	2.319.151	3.243.692	3.962.907	4.938.685

In de kadernota is de aanpassing van de meicirculaire 2017 naar de maartcirculaire 2018 gemaakt.

Bijlage 2 Taakvelden

Indeling van taakvelden volgens de BBV-wetgeving:

0.0 - Bestuur en ondersteuning

- 0.1 - Bestuur
- 0.2 - Burgerzaken
- 0.3 - Beheer overige gebouwen en gronden
- 0.4 - Overhead
- 0.5 - Treasury
- 0.61 - OZB woningen
- 0.62 - OZB niet-woningen
- 0.63 - Parkeerbelasting
- 0.64 - Belastingen overig
- 0.7 - Algemene uitkering en overige uitkeringen gemeentefonds
- 0.8 - Overige baten en lasten
- 0.9 - Vennootschapsbelasting (VpB)
- 0.10 - Mutaties reserves
- 0.11 - Resultaat van de rekening van baten en lasten

1.0 - Veiligheid

- 1.1 - Crisisbeheersing en brandweer
- 1.2 - Openbare orde en veiligheid

2.0 - Verkeer, vervoer en waterstaat

- 2.1 - Verkeer en vervoer
- 2.2 - Parkeren
- 2.3 - Recreatieve havens
- 2.4 - Economische havens en waterwegen
- 2.5 - Openbaar vervoer

3.0 - Economie

- 3.1 - Economische ontwikkeling
- 3.2 - Fysieke bedrijfsinfrastructuur
- 3.3 - Bedrijfsloket en bedrijfsregelingen
- 3.4 - Economische promotie

4.0 - Onderwijs

- 4.1 - Openbaar basisonderwijs
- 4.2 - Onderwijshuisvesting
- 4.3 - Onderwijsbeleid en leerlingzaken

5.0 - Sport, cultuur en recreatie

- 5.1 - Sportbeleid en activering
- 5.2 - Sportaccommodaties
- 5.3 - Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- 5.4 - Musea
- 5.5 - Cultureel erfgoed
- 5.6 - Media
- 5.7 - Openbaar groen en (openlucht) recreatie

6.0 - Sociaal Domein

- 6.1 - Samenkracht en burgerparticipatie
- 6.2 - Wijkteams
- 6.3 - Inkomensregelingen
- 6.4 - Begeleide participatie
- 6.5 - Arbeidsparticipatie
- 6.6 - Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- 6.71 - Maatwerkdienstverlening 18+
- 6.72 - Maatwerkdienstverlening 18-
- 6.81 - Geëscaleerde zorg 18+
- 6.82 - Geëscaleerde zorg 18-

7.0 - Volksgezondheid en milieu

- 7.1 - Volksgezondheid
- 7.2 - Riolering
- 7.3 - Afval
- 7.4 - Milieubeheer
- 7.5 - Begraafplaatsen en crematoria

8.0 - Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

- 8.1 - Ruimtelijke ordening
- 8.2 - Grondexploitatie (niet-bedrijventerreinen)
- 8.3 - Wonen en bouwen

Bijlage 3 Beleidindicatoren

Bijlage behorende bij artikel 1 van de Regeling van de Minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties van 24 maart 2016, nr. 2016-0000177572, tot vaststelling van de beleidsindicatoren die door gemeenten in de programma's en programmaverantwoording worden opgenomen:

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron
1.	0. Bestuur en ondersteuning	Formatie	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
2.	0. Bestuur en ondersteuning	Bezetting	Fte per 1.000 inwoners	Eigen gegevens
3.	0. Bestuur en ondersteuning	Apparaatskosten	Kosten per inwoner	Eigen begroting
4.	0. Bestuur en ondersteuning	Externe inhuur	Kosten als % van totale loonsom + totale kosten inhuur externen	Eigen begroting
5.	0. Bestuur en ondersteuning	Overhead	% van totale lasten	Eigen begroting
6.	1. Veiligheid	Verwijzingen Halt	Aantal per 10.000 jongeren	Bureau Halt
7.	1. Veiligheid	Harde kern jongeren	Aantal per 10.000 inwoners	KLPD
8.	1. Veiligheid	Winkeldiefstallen	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
9.	1. Veiligheid	Geweldsmisdrijven	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
10.	1. Veiligheid	Diefstallen uit woning	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
11.	1. Veiligheid	Vernielingen en beschadigingen (in de openbare ruimte)	Aantal per 1.000 inwoners	CBS
12.	2. Verkeer en vervoer	Ziekenhuisopname na verkeersongeval met een motorvoertuig	%	VeiligheidNL
13.	2. Verkeer en vervoer	Overige vervoersongevallen met een gewonde fietser	%	VeiligheidNL
14.	3. Economie	Funcziemenging	%	LISA
15.	[Vervallen]			
16.	3. Economie	Vestigingen (van bedrijven)	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd van 15 t/m 64 jaar	LISA
17.	4. Onderwijs	Absoluut verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
18.	4. Onderwijs	Relatief verzuim	Aantal per 1.000 leerlingen	DUO
19.	4. Onderwijs	Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (vsv-ers)	% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs	DUO
20.	5. Sport, cultuur en recreatie	Niet-sporters	%	Gezondheidsenquête (CBS, RIVM)
21.	6. Sociaal domein	Banen	Aantal per 1.000 inwoners in de leeftijd 15 – 64 jaar	LISA

	Taakveld	Naam Indicator	Eenheid	Bron
22	6. Sociaal domein	Jongeren met een delict voor de rechter	% 12 t/m 21 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
23	6. Sociaal domein	Kinderen in uitkeringsgezin	% kinderen tot 18 jaar	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
24	6. Sociaal domein	Netto arbeidsparticipatie	% van de werkzame beroepsbevolking ten opzichte van de beroepsbevolking	CBS
25	[Vervallen]			
26	6. Sociaal domein	Werkloze jongeren	% 16 t/m 22 jarigen	Verwey Jonker Instituut – Kinderen in Tel
27	6. Sociaal domein	Personen met een bijstandsuitkering	Aantal per 10.000 inwoners	CBS
28	6. Sociaal domein	Lopende re-integratievoorzieningen	Aantal per 10.000 inwoners van 15 – 64 jaar	CBS
29	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdhulp	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
30	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdbescherming	% van alle jongeren tot 18 jaar	CBS
31	6. Sociaal domein	Jongeren met jeugdreclassering	% van alle jongeren van 12 tot 23 jaar	CBS
32	6. Sociaal domein	Clënten met een maatwerkarrangement WMO	Aantal per 10.000 inwoners	GMSD
33	7. Volksgezondheid en Milieu	Omvang huishoudelijk restafval	Kg/inwoner	CBS
34	7. Volksgezondheid en Milieu	Hernieuwbare elektriciteit	%	RWS
35	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Gemiddelde WOZ waarde	Duizend euro	CBS
36	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Nieuw gebouwde woningen	Aantal per 1.000 woningen	Basisregistratie adressen en gebouwen
37	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Demografische druk	%	CBS
38	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Gemeentelijke woonlasten eenpersoonshuishouden	In Euro's	COELO
39	8. Volkshuisvesting, Ruimtelijke ordening en Stedelijke vernieuwing	Gemeentelijke woonlasten meerpersoonshuishouden	In Euro's	COELO

Aangevuld met alle indicatoren die gepubliceerd worden op waarstaatjegemeente.nl.